Lietas Nr. 125004814
Lietas arhīva Nr. 1-0106-14

LĒMUMS

Preiļos 2014.gada 22.novembrī

Preiļu rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Stivriņa,
ar sekretāri B.Kaļvu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ sūdzību par 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes Administratīvās komisijas lēmumiem Nr.1-3,7/14/124, Nr.1-3,7/14/125, Nr.1-3,7/14/126, Nr.1-3,7/14/127, Nr.1-3,7/14/128, Nr.1-3,7/14/129, Nr.1-3,7/14/130, Nr.1-3,7/14/131, Nr.1-3,7/14/132.

Aprakstošā daļa

2014.gada 17.februārī Līvānu novada domes administratīvā komisija pieņēma 9 lēmumus: Nr.1-3,7/14/124, Nr.1-3,7/14/125, Nr.1-3,7/14/126, Nr.1-3,7/14/127, Nr.1-3,7/14/128, Nr.1-3,7/14/129, Nr.1-3,7/14/130, Nr.1-3,7/14/131 un Nr.1-3,7/14/132, kuros nolemts SIA /Nosaukums A/ par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK)152.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu (patvaļīgu būvniecību) sodīt ar naudas sodu 700,00 *euro*. Par katru ar administratīvajiem protokoliem konstatēto pārkāpumu pieņemts atsevišķs Administratīvās komisijas lēmums. Kopumā pieņemti deviņi lēmumi par administratīvā soda piemērošanu SIA /Nosaukums A/, kopējā naudas soda apmērs - 6300,00 *euro*.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ iesniedza Preiļu rajona tiesā sūdzību par minētajiem 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes Administratīvās komisijas lēmumiem. Sūdzībā norādīts, ka 2014.gada 26.februārī pasta sūtījumā SIA /Nosaukums A/ ir saņēmusi 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes administratīvās komisijas 9 vienveidīgus lēmumus par administratīvo sodu uzlikšanu SIA /Nosaukums A/ pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrās daļas (par patvaļīgu būvniecību), ar katru no lēmumiem piemērojot naudas sodu 700 *euro*, tādējādi SIA /Nosaukums A/ kopā uzlikti naudas sodi 6300 *euro* apmērā. Lēmumos norādīts, ka SIA /Nosaukums A/ patvaļīgi nojaukusi būves SIA /Nosaukums A/ piederošajā nekustamajā īpašumā /adrese A/: 1) taras cehu, kadastra apzīmējums /numurs A/, 2) keramikas cehu, kadastra apzīmējums /numurs B/, 3) noliktavu, kadastra apzīmējums /numurs C/, 4) sūkņu māju, kadastra apzīmējums /numurs D/, 5) noliktavu, kadastra apzīmējums /numurs E/, 6) nojumi, kadastra apzīmējums /numurs F/, 7) angāru, kadastra apzīmējums /numurs G/, 8) degvielas noliktavu, kadastra apzīmējums /numurs H/, 9) noliktavu, kadastra apzīmējums /numurs I/. Iestāde nepamatoti pieņēma deviņus atsevišķus lēmumus (vajadzēja pieņemt vienu lēmumu), kas tiek pārsūdzēti ar vienu sūdzību. Lēmumi tiek pārsūdzēti pilnā apjomā, tie ir atceļami un administratīvo pārkāpumu lietas ir izbeidzamas, jo iestāde neizpildīja Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteikto pierādīšanas pienākumu un 272.pantā noteikto apstākļu noskaidrošanas pienākumu, nekonstatējot patvaļīgas būvniecības izdarīšanas laiku; ir iestājies noilgums administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar Latvijas APK 37.panta pirmo daļu, kas atbilstoši Latvijas APK 239.panta 7.punktam nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā; 2013.gada 2.decembra Līvānu būvvaldes atzinums par būves pārbaudi, ar kuru pamatoti deviņi 2014.gada 14.janvāra administratīvo pārkāpumu protokoli un deviņi 2014.gada 17.februāra lēmumi ir nepieļaujams pierādījums atbilstoši Latvijas APK 43.panta piektajai, divpadsmitajai un trīspadsmitajai daļai. Iestāde nav vērtējusi, vai būvju patvaļīga nojaukšana izdarīta galējās nepieciešamības stāvoklī atbilstoši Latvijas APK 17.pantam. Lūdz tiesu atcelt 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes administratīvās komisijas lēmumus Nr.1-3.7/14/124 - Nr.1-3.7/14/132 un izbeigt administratīvo pārkāpumu lietas.

Tiesas sēdē sūdzības iesniedzējas pilnvarotā pārstāve /pers. B/ pilnībā uzturēja sūdzību, norādot, ka iestāde nav ievērojusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35.panta otrās daļas nosacījumus, jo vairāki pārkāpumi konstatēti vienlaicīgi, tos izskata viena un tā pati institūcija, šajā gadījumā administratīvais sods bija jāpiemēro tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu. Nav ievēroti šī kodeksa 246.panta pirmās daļas nosacījumi, jo par visiem izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem bija jāsastāda viens pārkāpuma protokols, nepasliktinot personas stāvokli. Sodam jābūt ne vairāk par smagāko, šajā gadījumā pārkāpumi bija vienādi novērtēti un sodi uzlikti vienādi 700 *euro*. Konkrētajā gadījumā lietvedības uzsākšanai bija iestājies noilgums, par ko runā Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmā daļa, bija svarīgi konstatēt pārkāpuma izdarīšanas dienu, ko iestāde nav noskaidrojusi. Ja ir ierosināta lieta un ir konstatēts lietvedības termiņa pārkāpums, tad ir pamats un imperatīvi likumā ir obligāts nosacījums lietvedības izbeigšana. Nav ņemts vērā svarīgs apstāklis, ka būvju nojaukšana nav ilgstošs process. Tiesu praksē gūtas atziņas, ka būvju nojaukšana nav uzskatāma par ilgstošu procesu. Būves ir uzskatāmas par nojauktām tad, kad ir veiktas aktīvas darbības, kuru rezultātā šis objekts beidz pastāvēt kā objekts, respektīvi, tiek nojaukts. Četras būves: sūkņu māja, divas noliktavas un nojume - nojauktas jau 2010.gadā vai agrāk. Kad 2010.gada 28.oktobrī SIA /Nosaukums A/ ieguva īpašuma tiesības, šīs četras būves jau nebija, tās nojauca nezināma persona. Pārējās piecas būves: taras cehs, keramikas cehs, noliktava, angārs un degvielas noliktava - uz pirkuma - pārdevuma brīdi pastāvēja, šīs ēkas tika nojauktas laika perioda no 2011.gada līdz 2012.gada pavasarim, 2012.gada vidū šo ēku vairs nebija. Pie šādiem apstākļiem pilnībā ir iestājies noilgums. Ne 2013.gada atzinumā, kas ir lietas materiālos, ne 2014.gada protokolos, ne arī 2014.gada 17.februāra lēmumos nav norādīts un vērtēts šo būvju nojaukšanas laiks. Nav dots vērtējums, vai šī administratīvā lietvedība varēja tikt uzsākta un vai nav iestājies noilgums, kas ir imperatīvs pamats šīs lietvedības izbeigšanai. Lēmuma, ar kuru pamatota veiktā pārbaude, izpilde bija noteikta līdz 2013.gada 26.novembrim, taču šajā laikā protokoli nav sastādīti, tie tika sastādīti 2013.gada decembrī, kas ir jau pēc novembrī noteiktā termiņa. Šīs būves nav uzskatāmas par sabiedriski nozīmīgām ēkām, jo faktiski nekāda ražošana nenotiek, tā ir bijusī Līvānu stikla fabrikas teritorija, kura tiek apsargāta. Atzinumā, protokolos un nolēmumos ir nepareizi norādīta īpašuma adrese - /adrese/, kas neatbilst SIA /Nosaukums A/ īpašuma adresei /adrese B/, šī kļūda nav labota. 2013.gada 3.decembra atzinums nav numurēts, līdz ar to neatbilst dokumentu noformēšanas obligātajām prasībām. Iestāde nav vērtējusi, pie kādiem apstākļiem šīs piecas būves tika nojauktas laika periodā no 2011.gada

– 2012.gadam. Šajā periodā minētās būves bija sabrukušas par piecdesmit procentiem, ar iegruvušiem jumtiem, pussagruvušām sienu nesošajam konstrukcijām. Lai arī šeit netika veikta nekāda uzņēmējdarbība, tomēr tās apsargāja sargi, līdz ar to ēkas, kas bija daļēji sagruvušas, varēja nodarīt kaitējumu personām, kas tās apsargāja un citām personām, kurām nāktos ieiet teritorijā. Lūdza tiesu apmierināt sūdzību, atceļot 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes Administratīvās komisijas lēmumus.

Tiesas sēdē Līvānu novada domes Administratīvās komisijas pilnvarotā pārstāve /pers. C/ sūdzību neatzina, paskaidroja, ka administratīvā komisija pieņēma pamatotus lēmumus. Administratīvā komisija uzskatīja, ka nav tiesīga apvienot visus deviņus protokolus vienā lietvedībā, šādas tiesības ir tikai tiesai, tāpēc katrs protokols tika izskatīts atsevišķi un pie katra protokola bija lēmums par administratīvās lietvedības uzsākšanu, līdz ar to bija deviņi lēmumi par administratīvajiem pārkāpumiem. Administratīvā komisija vērtēja, vai vispār ir izdarīts administratīvais pārkāpums un vai persona ir vainīga šī administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Komisija vērtēja gan protokolus, gan 2013.gada 2.decembra atzinumu, gan pārstāvja paskaidrojumu Administratīvās komisijas sēdē. SIA /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis komisijas sēdē norādīja, ka četras ēkas bija nojauktas uz pirkuma līguma noslēgšanas brīdi, taču nekādus dokumentus tam viņš nevarēja uzrādīt. Līvānu būvvaldes amatpersona ir pietiekami kompetenta, lai konstatētu, ka ir notikusi patvaļīgā būvniecība. Komisija uzskatīja, ka būvniecība ir ilgstošs process, ņemot vērā to, ka šī teritorija ir norobežota. Komisija ņēma vērā pārkāpuma konstatēšanas brīdi, līdz ar to uzskatīja, ka no konstatēšanas brīža nav iestājies noilgums. Administratīvās komisijas priekšsēdētājs sēdē norādīja, ka teritorijā joprojām ir būvgruži, kas liecina, ka būvniecība nav pabeigta. Pats priekšsēdētājs uz vietu nebija izbraucis, bet viņam būvgružu esamību apliecināja Līvānu novada būvvaldes amatpersona, kas sastādīja pārkāpuma protokolus, komisija uzskatīja, ka būvniecība ir pabeigta tad, kad būve ir pilnībā nojaukta un teritorija ir sakopta. Lūdza Administratīvās komisijas lēmumus atstāt spēkā, sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdē Līvānu novada domes administratīvās komisijas pilnvarotā pārstāve /pers. D/ sūdzību neatzina, paskaidroja, ka šajā lietā pamatā pastāv jautājums par to, vai bija iestājies noilgums lietvedības ierosināšanai. Saskaņā ar Vispārējo būvnoteikumu 2.[1] pielikumu būves nojaukšanas uzdevumu saņem tad, ja būvniecības procedūra tiek ievērota. Šo uzdevumu iesniedz būvvalde, tajā kā viena no prasībām ir būvatkritumu savākšana un teritorijas sakopšana. Līdz ar to komisija uzskatīja, ka pārkāpumi ir ilgstoši, jo būvgruži nav izvesti un teritorija nav sakopta. Būvgruži joprojām atrodas teritorijā, tas liecina, ka visa būvniecība joprojām nav pabeigta un ir aktīvā procesā. Administratīvā komisija, saskaņā ar Latvijas APK 243.panta otro daļu ir noskaidrojusi, kas ir subjekts – atbilstoši 2010.gada 28.oktobra līgumam teritorijas īpašnieks ir SIA /Nosaukums A/. Administratīvā komisija pieprasīja paskaidrojumus no SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāvja, viņš savā paskaidrojumā minēja, ka tiešām tās ēkas ir nojauktas. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra datu informācijas sistēmā esošajiem datiem uz administratīvo protokolu sastādīšanas brīdi visas deviņas būves pastāvēja, arī pirkuma līgumā nebija norādes, ka dabā šo būvju nav. Lietas izskatīšanā netika iesniegti nekādi pierādījumi par to, ka šādu būvju nav. Saskaņā ar Būvniecības likumu jebkurai būvniecības darbībai, tai skaitā - nojaukšanai, šīs procedūras uzsākšanai ir nepieciešama būvniecības atļauja. Būves nojaukšanas gadījumā šis dokuments saucās būves nojaukšanas uzdevums, ko var saņemt būvvaldē. Tika konstatēts, ka ir notikusi patvaļīga būvniecība, tādēļ persona tika saukta pie atbildības. Saņemot deviņus administratīvo pārkāpumu protokolus, Administratīvajai komisijai bija jāuzsāk lietvedība deviņās lietās, komisijai nebija likumīga pamata apvienot protokolus vienā lietvedībā. Administratīvajai komisijai nebija jāvērtē, kāpēc ir sastādīti deviņi, nevis viens protokols. Bargākais sods šajā gadījumā būtu 7100 *euro,* ja ņem vērā, ka nojauktas 9 būves, tas ir smags pārkāpums, varēja piemērot šo bargāko sodu 7100 *euro,* maksimālais sods nav pārkāpts. Ēkām adrese ir /adrese/, bet zemes grāmatā - /adrese/, šīs ēkas ir pievienotas pie zemesgrāmatas /adrese/, līdz ar to pastāv abas adreses. Objekts ir atrodams gan vienā, gan otrā adresē, tā ir zemesgrāmatas specifika. Būvinspektors ir pamatoti sastādījis administratīvo pārkāpumu protokolus, jo viņš ir dabā konstatējis, ka būves ir nojauktas bez būvvaldes izsniegtas būvatļaujas, konstatējis būvgružus, līdz ar to secinājis, ka šī būvniecība nojaukšanas procedūra nav pabeigta. Sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Tiesas sēdē liecinieks /pers. E/ liecināja, ka 2010.gadā gribēja nopirkt ēkas šajā teritorijā, sazvanījās ar administratoru, brauca apskatīt, kāda tur ir kustamā manta vai nekustamā manta. Izstaigājot teritoriju 2010.gada 28.maijā vai 29.maijā, redzēja, ka trūkst dažu ēku salīdzinājumā ar plānu un zemesgrāmatas informāciju. Trūka četru būvju, četru mazo ēku. Ēku vietā nekā nebija, šur tur bija būvgruži, visa teritorija ir nekārtīga. Apskatīja teritoriju, un nolēma nepirkt, vēlāk to nopirka SIA /Nosaukums A/. SIA /Nosaukums A/ īpašumu nopirka bez šīm četrām ēkām. Pēc shēmas uz 2010.gadu dabā nebija ēkas ar kadastra numuru, kas beidzas ar 033, ēkas ar kadastra numuru, kas beidzas ar 044, ēkas ar kadastra numuru, kas beidzas ar 050 un ēkas ar kadastra numuru, kas beidzas ar 052.

Tiesas sēdē liecinieks /pers. F/ liecināja, ka 2010.gada oktobrī SIA /Nosaukums A/ iegādājās šo īpašumu, liecinieks bija pilnvarots kārtot nepieciešamās formalitātes ar vietējām varas iestādēm. Bija klāt, kad valdes loceklis ar īpašniekiem iepazinās ar nopirktā īpašuma teritoriju. Īpašums atrodas /adrese/ un sastāv no vairāk kā 50 ēkām. Uz pirkšanas brīdi tika konstatēts, ka dažu ēku dabā trūkst. Tika veikta apsekošana 2010.gada novembrī un konstatēts, ka trūkst četru ēku, konkrēti ēkas: ar kadastra numuru, kas beidzas ar 032; ar kadastra numuru, kas beidzas ar 033; ar kadastra numuru, kas beidzas ar 044; ar kadastra numuru, kas beidzas ar 052. Šo ēku dabā trūka uz 2010 gadu, to minēja savā paskaidrojumā arī Līvānu novada būvvaldē, taču iestāde to neņēma vērā. Ēkas bija nojauktas pirms SIA /Nosaukums A/ iegādājās īpašumu. Uzņēmuma vadība 2012.gada pirmajā pusē pieņēma lēmumu nojaukt piecas ēkas, kuras bija avārijas stāvoklī. Tā bija ēka ar kadastra numura beigu cipariem 005; ēka ar kadastra numura beigu cipariem 006; ēka ar kadastra numura beigu cipariem 009; ēka ar kadastra numura beigu cipariem 045; ēka ar kadastra numura beigu cipariem 050. Tās bija kritiskā stāvokli un apdraudēja cilvēku veselību un dzīvību. Ēkas tika demontētas 2012.gada aprīlī. Pēc 2012.gada aprīļa nekādi būvdarbi vai demontāžas darbi šajā īpašumā netika veikti. Bija sastādīts akts, Administratīvā komisija, izskatot lietu, nelūdza iesniegt pierādījumus, ka šo ēku dabā nav. Administratīvā komisija pieprasīja tikai pieņemšanas - nodošanas aktu pie pirkšanas. Taču šāda akta nebija, jo pārdevējs AS /Nosaukums B/ bija atteicies sastādīt pieņemšanas - nodošanas aktu gan par nekustamo īpašumu, gan par kustamo mantu, laikam tāpēc, ka zināja, ka šo ēku dabā nav, tas apgrūtinātu situāciju. Līdz ar to uz pirkšanas brīdi pieņemšanas-nodošanas akts netika sastādīts. Pārdevējs neslēpa informāciju, ka dabā šo ēku trūkst. Pārējo piecu ēku demontāža notika trīs - četru dienu laikā 2012.gada aprīlī. Demontāžu veica uzņēmums, kas nodarbojas ar demontāžas darbiem, tas bija uz līguma pamata. Nojaukšana tika pabeigta pilnībā, nojaucot šīs piecas ēkas. Būvgružu krājumus uzņēmums ir paredzējis izmantot tālākām saimnieciskajām vajadzībām – ceļu remontiem, grunts nostiprināšanai. Ēkas nojauktas līdz ar zemi, būvgruži sastumti uz ēkas pamatiem, konkrēti - uz ēkas pamatiem ar kadastra numura beigu cipariem 005. Ēkas bija jānojauc, jo to nesošās konstrukcijas bija no dzelzsbetona kolonām, kuras bija sadalījušās, jumts bija pārsegts ar smagiem dzelzsbetona paneļiem, kuri daļēji bija nogruvuši, sienas saplaisājušas, no tām atdalījās ķieģeļi. Ēka varēja sagrūt no lietus vai sniega. Šīs ēkas reāli apdraudēja garāmgājējus. No ēkām regulāri atdalījās būvmateriālu gabali no sienām un jumta. Piemēram, angārs ar kadastra numuru, kas beidzas ar 045, bija apšūts ar metāla pārsegumu, jumts bija no metāla, tas bija jau iegruvis, jo rūpnīcas darbības laikā tur strādāja ar skābi un rezultātā bija izveidojusies liela korozija. Degvielas noliktava ar kadastra numuru, kas beidzas ar 050 bija no gāzbetona sienu konstrukcijas, kas no mitruma bija sākusi dalīties un viena siena jau bija sākusi brukt, daļa paneļu sienas jau bija nobrukusi uz zemes. Ēkas augstums bija 3-4 metri. Tā visa varēja sabrukt uz āru jebkurā brīdī. Teritorijā, kur ēkas bija nojauktas līdz 2010.gadam, būvgružu nav, pat ir grūti pateikt, ka tur ēkas ir bijušas, jo visa teritorija ir aizaugusi ar krūmiem.

Tiesas sēdē liecinieks /pers. G/ liecināja, ka strādāja SIA /Nosaukums A/ teritorijā par apsargu no 2012.gada 7.jūlija līdz 2014.gada 8.februārim. Visas ēkas teritorijā bija avārijas stāvoklī. Šajā laikā, kamēr tur strādāja nekāda ēku nojaukšana teritorijā nenotika. Teritorijā bija celtniecības būvgruži, kas sastumti kaudzē vienā vietā. Daudzām ēka krita ķieģeļi, visa rūpnīca ļoti sliktā stāvoklī.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus, secina, ka pastāv pamats atcelt iestādes lēmumus un izbeigt administratīvo pārkāpumu lietas turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Lietas izskatīšanā noskaidrots, ka 2010.gada 28.oktobrī tika noslēgts īpašuma pirkuma līgums, ar kuru SIA /Nosaukums A/ nopirka nekustamu īpašumu /adrese C/.
Minētais nekustamais īpašums reģistrēts Preiļu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā, Līvānu pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs J/A ar kadastra numuru /numurs K/, ēku (būvju) nekustams īpašums sastāv no nedzīvojamām ēkām, t. sk., - ar kadastra apzīmējumu /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/, /numurs/.

Līvānu būvvaldes būvinspektors I.Svirskis 2014.gada 14.janvārī sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolus sakarā ar to, ka /datums/plkst.14.20 konstatēja, ka SIA /Nosaukums A/ /adrese/, Līvānu novadā patvaļīgi nojaukusi šādas būves: taras cehu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr.800068, keramikas cehu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr.800070, noliktavu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr.800071, sūkņu māju ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800072, noliktavu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800073, nojumi ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800074, angāru ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800075, degvielas noliktavu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800076, noliktavu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, par ko sastādīja protokolu DU Nr. 800077. Protokoliem pievienoti Līvānu būvvaldes 2013.gada 2.decembra atzinumi par būves pārbaudi, situācijas plāni, Līvānu būvvaldes 2013.gada 3.decembra lēmumi par administratīvo pārkāpumu lietvedības uzsākšanu, paziņojumi SIA /Nosaukums A/ par atzinumu par būvju pārbaudi, SIA /Nosaukums A/ pilnvarotās personas /pers. F/ paskaidrojums par patvaļīgu būvniecību.

2014.gada 17.februārī Līvānu novada domes administratīvā komisija, izskatot minētās deviņas administratīvo pārkāpumu lietas, pieņēma lēmumus: Nr.1-3,7/14/124, Nr.1-3,7/14/125, Nr.1-3,7/14/126, Nr.1-3,7/14/127, Nr.1-3,7/14/128, Nr.1-3,7/14/129, Nr.1-3,7/14/130, Nr.1-3,7/14/131 un Nr.1-3,7/14/132, ar katru no lēmumiem nolemjot SIA /Nosaukums A/ par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu (patvaļīgu būvniecību) sodīt ar naudas sodu 700,00 *euro*. Kopumā pieņemti deviņi lēmumi par administratīvā soda piemērošanu SIA /Nosaukums A/, kopējā naudas soda apmērs - 6300,00 *euro*.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrā daļa nosaka, ka par būves patvaļīgu būvniecību uzliek naudas sodu juridiskajām personām no septiņsimt līdz septiņtūkstoš simt *euro*.

Būvniecības likuma 1.panta 21.punktā noteikts, ka „patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus". Atbilstoši minētā likuma 1.panta 6.punktam būvdarbi ir „būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī nojaukšana".

No minētā izriet, ka jebkuru būvdarbu, - arī būvju nojaukšanai, nepieciešama būvatļauja. Lietā nav strīda, ka SIA /Nosaukums A/ piederošajā teritorijā būvju - taras ceha ar kadastra apzīmējumu /numurs/, keramikas ceha ar kadastra apzīmējumu /numurs/, noliktavas ar kadastra apzīmējumu/numurs/, sūkņu mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs/, noliktavas ar kadastra apzīmējumu/numurs/, nojumes ar kadastra apzīmējumu /numurs/, angāra ar kadastra apzīmējumu /numurs/, degvielas noliktavas ar kadastra apzīmējumu /numurs/ un noliktavas ar kadastra apzīmējumu /numurs/ - nojaukšana tika veikta bez būvatļaujas.

Taču, novērtējot lietas izskatīšanā gūtos pierādījumus, atzīstams, ka SIA /Nosaukums A/ saukšanai pie administratīvās atbildības 2014.gada 17.februārī nebija likumīga pamata sakarā ar iestājušos noilgumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmo daļu „lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - no pārkāpuma pārtraukšanas dienas" (likuma redakcijā, kas spēkā administratīvo pārkāpumu lietvedības uzsākšanas dienā).

No Līvānu novada domes Administratīvās komisijas paskaidrojumiem izriet, ka iestāde, pieņemot lēmumus, nav noskaidrojusi pārkāpumu – patvaļīgu būvniecību jeb būvju patvaļīgas nojaukšanas - izdarīšanas dienu. Administratīvo pārkāpumu izdarīšanas laiks nav norādīts arī būvinspektora Valsts amatpersona 2014.gada 14.janvārī sastādītajos administratīvo pārkāpumu protokolos. Iestādes pārstāves tiesas sēdē norādīja, ka minētie administratīvie pārkāpumi tika novērtēti kā ilgstoši pārkāpumi, līdz ar to administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņš tika skaitīts no to atklāšanas dienas, savukārt, jautājums par pārkāpumu izdarīšanas dienu vispār nelika skaidrots.

Minētais arguments atzīstams par nepamatotu, jo lietas izskatīšanā tika gūti pierādījumi, ka četras no minētajām deviņām būvēm - sūkņu māja ar kadastra apzīmējumu /numurs/, noliktava ar kadastra apzīmējumu /numurs/, nojume ar kadastra apzīmējumu /numurs/ un noliktava ar kadastra apzīmējumu/numurs/ - tika nojauktas 2010.gadā vai pat agrāk. Šo faktu apstiprināja liecinieku /pers. E/ un /pers. F/ tiesas sēdē sniegtās liecības un sūdzības iesniedzēja paskaidrojumi, uz ko pārstāvis norādīja jau administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas laikā. Savukārt, Līvānu novada domes Administratīvās komisijas pārstāves savos paskaidrojumos apliecināja, ka izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, šis apstāklis vispār netika vērtēts. Tāpat ar lieciniekiem /pers. F/ un /pers. G/ liecībām pierādīts, ka pārējās piecas būves - taras cehs ar kadastra apzīmējumu /numurs/, keramikas cehs ar kadastra apzīmējumu /numurs/, noliktava ar kadastra apzīmējumu /numurs/, angārs ar kadastra apzīmējumu /numurs/ un degvielas noliktava ar kadastra apzīmējumu /numurs/ - tika nojauktas 2012.gada aprīlī.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 3.punktu „būve - būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija. No tiesas sēdē gūtajiem pierādījumiem izriet, ka administratīvo pārkāpumu protokolos un lēmumos minētās būves kā „ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija" šī likuma izpratnē nepastāvēja attiecīgi - no 2010.gada – četras būves, un pārējās piecas būves – nepastāvēja no 2012.gada aprīļa.

No tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem un liecinieku liecībām seko, ka sūdzības iesniedzēja teritorijā atrodas būvniecības gruži, taču tos nav iespējams identificēt un nodalīt kā konkrēto būvju paliekas. Līdz ar to, iestādes arguments par pārkāpumu atzīšanu par ilgstošiem pārkāpumiem sakarā ar to, ka nojaukšana nav pabeigta, jo nav izvesti minēto būvju būvgruži, - nav pamatots un nav pierādīts ar atbilstošiem pierādīšanas līdzekļiem.

Nav pamatots arī iestādes arguments par termiņa skaitīšanu no pārkāpumu atklāšanas jeb konstatēšanas brīža, jo šāds tiesiskais regulējums administratīvo pārkāpumu lietvedības uzsākšanas dienā nepastāvēja. Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmās daļas nosacījumiem ilgstoša pārkāpuma gadījumā administratīvā pārkāpuma lietvedību var uzsākt sešu mēnešu laikā „no pārkāpuma pārtraukšanas dienas". Iestādes pārstāves, norādot, ka lietvedības uzsākšanas termiņš it ievērots, jo pārkāpumi bijuši ilgstoši, nav sniegušas paskaidrojumus, kad un kādā veidā minētie administratīvie pārkāpumi tika pārtraukti, kas būtu svarīgs nosacījums likumā noteiktā termiņa skaitīšanai.

Patvaļīga būvju nojaukšana kā pārkāpums, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta pirmajā daļā, neveido ilgstošu pārkāpumu pēc darbu pabeigšanas, lai gan pēc to pabeigšanas saglabājas ilgstošas sekas. Pabeidzot darbus, pārkāpums vairs netiek izdarīts, jo iztrūkst darbība – būvju nojaukšana. Tiesu praksē vairākkārt pausta atziņa, ka „likumdevējs administratīvo atbildību ir noteicis nevis par to, ka būvdarbu rezultātā radusies ilgstoša situācija (stāvoklis), bet gan par konkrēto fizisko darbību - nelikumīgo darbu veikšanu" *(skat., piemēram, Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 29.maija spriedumu lietā Nr.142287412).*

Novērtējot minētos apstākļus, atzīstams, ka administratīvo pārkāpumu lietvedība 2013.gada 3.decembrī uzsākta, kad bija pagājis Latvijas

Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā paredzētais termiņš administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai.

Kā jau minēts, lietas izskatīšanā noskaidrots, ka četru būvju nojaukšana notikusi 2010.gadā un pārējo piecu būvju nojaukšana – līdz 2012.gada aprīlim. Citi pierādījumi lietas izskatīšanas gaitā netika gūti. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmās daļas redakcija, kas bija spēkā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdī (2012.gada aprīlī) noteica, ka „administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas". Līdz ar to konkrētajā gadījumā iestājies arī administratīvā soda piemērošanas termiņa noilgums.

Izskatot sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ sūdzību par 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes Administratīvās komisijas lēmumiem, konstatēti vairāki administratīvo pārkāpumu lietvedības procesuāli pārkāpumi un neatbilstības Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa prasībām.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības, nepieciešams ar pierādījumiem lietā konstatēt visas administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes – objektu, objektīvo pusi, subjektu un subjektīvo pusi. Ja netiek konstatēta kāda no minētajām administratīvā pārkāpuma pazīmēm, nav pamata personu saukt pie administratīvās atbildības.

Administratīvo pārkāpumu protokolos un lēmumos norādīts, ka SIA /Nosaukums A/ nav ievērojusi Būvniecības likuma 13.panta piekto daļu, kas nosaka, ka „būvdarbu uzsākšana vai veikšana bez būvatļaujas kvalificējama kā patvaļīga būvniecība, un atbildība par to ir paredzēta normatīvajos aktos". No sūdzības iesniedzējas pārstāves sniegtajiem paskaidrojumiem un liecinieku liecībām izriet, ka minēto būvju nojaukšanu veicis cits uzņēmums, nevis SIA /Nosaukums A/. Atbilstoši Būvniecības likuma 13.panta pirmās daļas nosacījumiem „pasūtītājam vai būvētājam pirms būvdarbu uzsākšanas jāsaņem būvatļauja Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā". Lietā gūtie pierādījumi apliecina, ka, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas iestādē, vispār netika vērtēts jautājums, kas veicis būvju nojaukšanu un kam bija jāsaņem attiecīga būvatļauja, līdz ar to, netika vērtēts jautājums, vai SIA /Nosaukums A/ tiešām ir minēto administratīvo pārkāpumu subjekts. Bez tam, lietas izskatīšanā noskaidrots, ka SIA /Nosaukums A/ nevar būt minēto administratīvo pārkāpumu subjekts attiecībā uz četru būvju nojaukšanu, jo tās nojauktas jau pirms nekustamā īpašuma iegādes.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta pirmās daļas noteikumiem pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.[1] pantu pierādīšanas līdzekļi ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi, personu liecības, eksperta atzinums, kompetentās institūcijas atzinums, dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā, elektroniskie pierādījumi, procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem, lietiskie pierādījumi.

Administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība, šis dokuments, kā sākotnējā apsūdzība, ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.panta pirmā daļa prezumē, ka protokolā par administratīvo pārkāpumu norāda protokola sastādīšanas laiku un vietu, protokola sastādītāja vārdu, uzvārdu, institūciju, kuru viņš pārstāv, amatu; ziņas par pārkāpēja personu: administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietu, laiku, pārkāpuma būtību, normatīvo aktu un normu, kas paredz atbildību par šo pārkāpumu; citas ziņas, kas nepieciešamas lieta izlemšanai (…).

Konkrētajā gadījumā administratīvo pārkāpumu protokolos DU Nr.800068, DU Nr.800070, DU Nr.800071, DU Nr.800072, DU Nr.800073, DU Nr.800074, DU Nr.800075, DU Nr.800076 un DU Nr.800077 nav norādīts pārkāpumu izdarīšanas laiks, tas netika noskaidrots arī izskatot lietas komisijas sēdē.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta otrās daļas nosacījumiem „iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā - iestādei".

Novērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, secināms, ka iestāde nav izpildījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta otrajā daļā paredzēto pierādīšanas pienākumu.

Atbilstoši ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 246.panta pirmās daļas nosacījumiem, „ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaikus, un to izskatīšana saskaņā ar šā kodeksa septiņpadsmito nodaļu ir vienas un tās pašas iestādes kompetencē, pilnvarota persona par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem sastāda vienu protokolu".

Konkrētajā gadījumā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 246.panta pirmās daļas nosacījumi netika ievēroti, - sastādīti deviņi protokoli par pārkāpumiem, kas konstatēti vienlaikus un kuru izskatīšana ir vienas un tās pašas iestādes kompetencē.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35.panta otro daļu, „ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu". Konkrētajā gadījumā par vairāku būvju nojaukšanu, kas konstatēta vienlaicīgi, personu var administratīvi sodīt ne vairāk kā vienu reizi un ne vairāk kā ar vienu sodu. Pieņemot deviņus atsevišķus lēmumus un piemērojot sodu par katru pārkāpumu atsevišķi, iestāde nav ievērojusi minēto tiesību normu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 17.pants nosaka, ka „pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais". No liecinieku sniegtajās liecībām un sūdzības iesniedzēja paskaidrojumiem izriet, ka būves, kas tika nojauktas 2012.gadā, bija gandrīz sagruvušas, tām bija daļēji iegruvuši jumti un sienas, nesošās konstrukcijas, minētās būves apdraudēja SIA /Nosaukums A/ īpašuma apsargu un citu personu veselību un dzīvību. Iestāde, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, vispār nav vērtējusi, vai būvju patvaļīga nojaukšana izdarīta galējās nepieciešamības stāvoklī atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 17.pantam, vai ar administratīvajiem pārkāpumiem nodarītais kaitējums nav mazāks nekā novērstais.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta trīspadsmitā daļa nosaka, ka „ziņas par faktiem, kuras iegūtas, pieļaujot citus procesuālos pārkāpumus, uzskatāmas par ierobežoti pieļaujamām un var tikt izmantotas pierādīšanā tikai tādā gadījumā, ja pieļautie procesuālie pārkāpumi ir nebūtiski vai var tikt novērsti (…)". Konkrētajā gadījumā pieļautie daudzie procesuālie pārkāpumi atzīstami par būtiskiem, tie nav novērsti.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punkts nosaka, ka „lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva". Minētā panta 7.punkts prezumē, ka „lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi".

Ņemot vērā nodibinātos apstākļus, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu un 7.punktu lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā jāizbeidz.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] otrās daļas 2.punktam rajona (pilsētas) tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa spriedumu atcelt lēmumu un izbeigt lietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239., 289.[12] otrās daļas 2.punktu, 289.[13]pantu, tiesa

nosprieda:

atcelt 2014.gada 17.februāra Līvānu novada domes Administratīvās komisijas lēmumus Nr.1-3,7/14/124, Nr.1-3,7/14/125, Nr.1-3,7/14/126, Nr.1-3,7/14/127, Nr.1-3,7/14/128, Nr.1-3,7/14/129, Nr.1-3,7/14/130, Nr.1-3,7/14/131, Nr.1-3,7/14/132 un izbeigt administratīvo pārkāpumu lietas.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot sūdzību Preiļu rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams 2014.gada 22.novembrī

Tiesnese I.Stivriņa